

ВСЕКИ

МОЖЕ ДА ПРАВИ

БИЗНЕС

НАРЪЧНИК ПО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Иван Василев - Оптимиста

Всеки може да прави бизнес

Copyright © 2021 от Иван Василев - Оптимиста
Първо издание на български език

Редактор: Никола Димитров

Коректор: Цветанка Влахова

Дизайн: Стоянка Дионисиева

Издава: „БГ Плакат“ ЕООД

© Съдържанието и/или корицата не могат да бъдат възпроизвеждани без изричното съгласие на издателя.

Цитатите в книгата са използвани с позволението на съответните издателства. Библейските стихове цитирани в книгата са от Библията, изд. „Синодално издателство“, 1991 г.

*Посвещавам тази книга на всички бивши работници,
които успешно стартираха свой собствен бизнес,
както и на онези, които планират да го направят...*

Предговор

Целта на тази книга е най-вече да подсиля увереността на онези от вас, които не сте убедени, че бизнесът е за вас и смятате, че е „запазена марка“ само за ограничена група от хора. От заглавието става ясно, че не вярвам в това, нали?

Абсолютно уверен съм, че всеки може да прави бизнес, включително и вие. Надявам се в следващите страници да ви придам от тази увереност, така че да заявите без сянка на съмнение: „Аз мога да правя бизнес!“

Много бих искал да бъда полезен и за онези от вас, които вече имат бизнес, но може би усещат липси в дадени сфери от него. Разбира се, няма как да изложа всички подробности, свързани с правенето на бизнес. Ако изобщо подобно начинание е възможно, би ми отнело години в писане и последващи редакции. Освен това, голяма част от „топлата вода“ вече е открита в много други книги по темата, така че не очаквайте този наръчник да отговори на всичките ви въпроси.

Но това, което искам е, да провокирам читателя да размишлява върху изложените теми, да прилага на практика наученото. Всички сме добри в едно, по-слаби в друго и напълно неадекватни в трето. Понеже книгата е предназначена за масовия читател, няма как да се предвидят слабите звена на всеки поотделно. Затова ще засегна най-основните въпроси, свързани с успешното правене на бизнес, за да прецените дали не пропускате нещо и какво бихте могли да усъвършенствате.

Харесвам промоциите в хипермаркетите, включващи дегустация. Идеята е да пробваме малко парче от даден продукт и ако ни хареса, да си го купим. Това е и моята цел – да дам възможност на всеки да „пробва“. Дали след това ще последва „покупка“, т.е. задълбаване в подробна информация от други автори и бизнес експерти, или директно тестване на живо в практиката – сами ще решите. Важното е да има повече малки и средни бизнеси в България. Нека малките начинания да разцъфнат, а големите - да пораснат още повече.

Понеже всеки може да прави бизнес!

Съдържание

Предговор	5
Съдържание	7
Въведение	9
I част - Скок в неизвестното!	
Глава 1. Какво е бизнес?	15
Глава 2. Финансова свобода	23
Глава 3. Защо да правя бизнес?	31
Глава 4. Пречки за стартиране	39
II част - Полагане на основите	
Глава 5. Добре, но какъв точно?	45
Глава 6. От служител към предприемач	53
Глава 7. Кога да стане преходът?	59
Глава 8. Името - това е всичко!	65
Глава 9. Партньорство и съдружие	71
Глава 10. Инвестиции и заеми	75
Глава 11. Финанси - цени, разходи, печалба	89
Глава 12. Цели, планове, стратегии и реклама	99
III част - Ускорете максимално!	
Глава 13. Четири фактора за бърз растеж	109
Глава 14. Три условия за дълготраен успех	119
Глава 15. Образование за цял живот	125
Глава 16. Екипът - кога и как да привличаме хора?	131
Глава 17. Външните фактори - държава и конкуренция	141

Глава 18. Икономисвайте, спестявайте и давайте!	149
Глава 19. Най-важният ви актив - самите вие!	159
Глава 20. Анализ на паричния поток и използваното време	169
Глава 21. Управление на времето или на себе си в него	177
Заклучение	191
IV част – приложения	
Приложение 1. Моделът на бъдещето 50/50/50!	195
Приложение 2. Писмо до моя работодател	203
Приложение 3. Няколко добри идеи за бизнес	207
Приложение 4. Опис на паричните потоци	211
Приложение 5. Счетоводни и правни въпроси	215
Приложение 6. Полезни приложения за бизнеса	219
Приложение 7. Препоръчителна литература	225
Дотук добре, а сега накъде?	231
Благодарности	233

Въведение

„Оптимизмът е интелигентен избор.“

Даяна Шнайдер

Реших да напиша тази книга с няколко неща на ум.

Първото сте вие самите. Щом четете тези редове, значи проявявате интерес към бизнеса – или планирате да стартирате такъв, или вече сте го започнали. И в двата случая бих искал да ви БЛАГОДАРЯ!

За съжаление, живеем в страна, в която предприемачите са все още недооценени. Това е грешка, която трябва да поправим.

Благодаря ви, че сте готови да поемете риска да водите, да поемате отговорност и да променят. Да живеете тук и сега.

Тази книга е практичният начин, по който бих искал да изразя благодарността си, а именно да споделя своя опит в стартирането и развиването на малък бизнес в България. Ако успея да ви вдъхновя или да ви помогна да промените дори едно нещо към по-добро, струвало си е. Знам, че е така.

Втората ми цел е да докажа, че изобщо не е толкова трудно да се стартира и развие бизнес, посредством който да се постигне финансова независимост. Да, не всеки може да е мултимилionер, но всеки може да бъде финансово свободен, а предприемачеството е най-бързият път за постигането на това. Ще се аргументирам както с личния си опит, така и с примери от други успешни предприемачи. Ще се позовавам на статистиката и ще задавам въпроси, с които вярвам, че ще разбуля всяка мистика относно бизнеса и грешната представа за това колко “труден” бил той.

Определено не ми е приятно понятието бизнес да се свързва единствено с престъпници и техните далавери. Разбира се, че е имало, има и винаги ще има тарикати, но е също толкова вярно, че повечето хора, дори в България, съвсем сами са се заели да правят бизнес, без нечестиви “патерици” и похвати. И го правят. Могат.

Можете и вие. Всеки може. Стига да поиска.

За третата причина ще бъда напълно откровен. Тя включва самия

мен. Конкретни събития в живота ми ме провокираха да се замисля за смисъла на безкрайните часове труд, жертви и усилия, в продължение на години. Започнах все по-настойчиво да си задавам въпроса: “Защо правя това, което правя?” Какъв е смисълът? Каква е целта? Малко повече пари? Със сигурност не. Повече свобода? Донякъде да. Но колкото по-свободен се чувствах, толкова повече в мен се надигаше въпросът: “Мога ли да предам наученото на друго? Мога ли да спестя някому ненужни усилия и „блъскане на главата в стената”? Мога ли да помогна на повече хора да повярват, че могат да правят бизнес и да поискат да го направят? В търсенето на смисъл реших, че написването на книга е един от най-добрите начини да оставя наследство - както за собствените си деца, така и за много други хора. А всеки би искал да остави следа след себе си, нали?

Затова в следващите страници ще споделя повече за живота си. Осъзнавам, че един ден децата и внуците ми ще се учат от написаното. Докато пиша, си представям, че разговарям с вас - хората, които искат да пораснат във финансовата си свобода и са готови да приложат написаното тук. Ето защо и стилът ми е по-разговорен, надявайки се посланието ми да бъде по-лесно възприето. В крайна сметка бих искал да помогна на максимален брой хора да развият свой собствен бизнес. Нямам амбиции за литературни награди; нямам и такива за печалба от това издание. Ако по някакъв начин то придобие популярност, финансовият елемент ще бъде бонус, но далеч по-голяма награда за мен ще бъде, ако написаното от мен помогне на повече хора. Конкретно - на вас!

Но нека първо се запознаем.

Казвам се Иван Василев. Роден съм в град Карлово. Занимавам се с частен бизнес повече от 20 години. От долу-горе същото време съм женен за най-невероятната жена на света и имаме две чудесни деца, с които много се гордея. Имам също и хиляди идеи за подобряване живота на хората. Щастлив съм, че малко по малко започнах да ги реализирам във видими проекти, които служат на обществото.

Всеки ден се събуждам, изпълнен с желание да подобря света. Вярвам в доброто у хората. Вярвам в Бог. Вярвам, че Земята става все по-добро място за живеене и съм щастлив, че съм се родил точно в този

вълнуващ момент от нейната история.

Обичам родината си и наистина харесвам България. Често ме считат за неизлечим оптимист. Даже малко по малко се заформя прякорът ми – Иван Оптимиста. Не съм фен на прякорите, но този започва да ми харесва. Наистина съм оптимист - вярващ и жив.

Нямам намерение да копирам идеите, прочетени от други книги. Изчел съм доста по темата и със сигурност много автори са ми повлияли, но бъдете сигурни, че съм цитирал само онези от тях, чиито идеи лично съм приложил на практика и съм видял, че дават резултати!

Споделям открито живота и бизнес опита си, за да бъде максимално полезен на дръзналите да повярват, че могат да правят бизнес, ако пожелаят. Наистина е възможно и дори не е трудно. Колкото повече следвате принципите в тази книга, толкова по-бързо ще достигнете до желаната цел.

Разделих съдържанието на четири части.

В първата част давам определение на бизнеса и какви са ползите от това да имате такъв, както и кои са евентуалните причини, поради които може би не е желателно да стартирате бизнес на мига.

Ако все още не сте стартирали бизнеса си, втората част е специално за вас. В нея давам съвети как да направите прехода от служител към предприемач. Засягам и теми като инвестиции, заеми, партньорство, стратегии, реклама, които могат да са полезни както за начинаещите в бизнеса, така и за онези, които вече имат опит.

Понеже изключително много ценя времето като ресурс, съм озаглавил главите според описанието във всяка от тях, така че можете директно да преминете на темата, която ви интересува. Не е нужно да четете книгата от начало до край. Можете да я ползвате като справочник.

Трета част е по-практична и засяга всичко онова, което ще ни помогне да се развиваме - личния ни прогрес и постоянство, фокуса към важните неща и, разбира се, управлението на времето и финансите ни. Много хора стартират бизнес, но така и не успяват да стигнат до фи-

нансова свобода. Тъжно е, тъй като на практика не им е нужно кой знае колко, за да пробият. Първата крачка е най-трудна, а те вече са я направили. Така че ако имате вече стартиран бизнес – не пропускайте тази част! Както пише К.С. Луис в “Писма на Душевадеца”*: „Когато се атакува търпението, целомъдрието или силата на духа, най-забавно е да накараш човека да се предаде точно когато (само ако беше знаел!) края на изпитанието вече е на хоризонта.”

В последната - четвърта част, ще намерите няколко практични решения и идеи, Вярвам, че ще ви бъдат полезни. Първото от тях е революционният модел за правене на бизнес, който преобърна живота ми, позволявайки ми да правя нещата, които най-силно обичам, включително и написването на книги като тази.

Тъй като знанието не ползва, ако не бъде приложено на практика, в края на всяка глава ще намерите по три въпроса за размисъл. Много от тях ще ви провокират към конкретно действие, което да ви придвижи напред.

И така, да не губим повече време! Нека заедно да се впуснем в едно от най-уникалните приключения, които човек може да изживее на тази земя – да бъде предприемач!

---

* Изда. “Нов Човек”, 2010 г.